

foretrække at kunne købe deres Varer til samme Pris som andre Mennesker og derved kunne føle sig som andre Mennesker fremfor at skulle have en Understøttelse af den ene eller anden Art, som giver dem Mulighed for at faa deres Varer til en billigere Pris end andre Mennesker. Det er derfor, jeg overhovedet under hele Krigen har været af den Anskuelse, at jo mere man kunde gennemføre Foranstaltninger af almindelig Karakter, des mere handlede man i den sociale Samforstaaelses Aand.

Op lad mig saa til sidst om dette Spørgsmaal overfor det ærede Medlem fra Bjerre (Jørgen Jensen), som ogsaa vendte tilbage til denne Talemaade om at hjælpe de rige, minde om, hvad hans Partis Ordfører, P. Th. Nielsen, i 1915 sagde om dette Spørgsmaal. Det var rettet netop til en Socialdemokrat, som ikke billigede hans Plan af Grunde, som laa paa et andet Punkt, idet nemlig det ærede Medlem fra Horsens, som Bemærkningen var rettet til, ikke fandt det nødvendigt at betale Markedsprisen for Korn, men en rimelig Produktionspris. Ved den Lejlighed sagde det daværende Medlem for Horsens Landkreds: „Det er ikke umiddelbart tiltalende at tænke sig, at Staten skulde sælge Rug og tabe store Penge derved, naar denne Rug skal sælges til Brød til Medlem af det andet Ting, Grev Frijs, til Generaldirektør Ole Olsen, Otto Mønsted og andre lige saa store Velhavere“. Heroverfor indvendte det ærede Medlem for Horsens Landkreds (P. Th. Nielsen): „Den Tankegang, som kommer frem i denne Tale, er en Tankegang, som jeg har mødt tidligere, og mødt i Kommissionen“. . . . Ja, det vilde ganske vist føre til dette, at Velhaverne fik billigt Brød, „men paa den anden Side vilde det betyde, at de to“ — de nævnte — „og mange andre, der havde Raad dertil, ved det Underskud, som Kommunerne fik, kom til at betale et forøget Bidrag til Kommunerne gennem Skatterne, og jeg kan ikke se nogen Ulykke i, at de ogsaa fik billigere Brød.“ Det var netop denne Betragtning, som blev ført frem. Hele dette Spørgsmaal om de meget velstaaendes Forhold under hele denne Lovgivning er i Virkeligheden uden finansiel Betydning for Samfundet. Det har kun Betydning for de velstaaende, nemlig derigennem, at de kommer til at betale ikke blot Bidrag til Nedsættelsen af Prisen for dem selv, men ogsaa for adskillige andre, og jeg vil tillade mig at fastholde, at det er en forsvarlig social Politik, og at man ikke nu uovervejeth bør

opgive den i den Tro, at man derved skulde spare noget; thi man kommer da til at gøre fejl Regning.

Formanden: Det ærede Medlem for Bornholms Amts 1ste Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Hauge: Det ærede 5te Medlem for Skanderborg Amt (Korsgaard) har paa ny beskæftiget sig med Spørgsmaalet om Produktionen og har paa ny fremhævet, at den eneste virkelige Redning for Samfundet bestaar deri, at man producerer mere. Det er meget interessant at høre, at et konservativt Medlem gør sig til Talsmand for en gammel socialdemokratisk Erkendelse, nemlig at Arbejdet er Kilden til alt bestaaende, at det er paa Arbejdet, Samfundets Eksistens skal bygges. Men naar det ærede Medlem deraf tillige drager den Slutning, at alt bringes i Lave af sig selv, naar blot man har faaet tilstrækkelig Produktion i Gang, og der arbejdes tilstrækkeligt i al Produktion, er han ganske uberettiget dertil. Vi har før Krigen haft Tider med stor Overproduktion, uden at Arbejderklassen deraf har kunnet skabe sig en særlig Fordel. I mangfoldige Tilfælde har Overproduktionen netop været hemmende for Arbejderklassens Bevægelse, hemmende for Arbejderne, naar de stillede Krav om at komme op paa en bedre Løvefod. Det er ikke selve dette, at der er Overproduktion, at der arbejdes, der fører til, at Arbejderklassen har det bedre. Det kommer an paa, hvorledes det hele Samfund er indrettet, og Arbejderne havde lige saa svært i Overproduktionsperioden ved at skaffe sig Fordele, som de har haft det nu, da vi har haft en mindre Produktion. Men Erkendelsen er rigtig, og ud derfra er det ogsaa vor Opgave at være med til at arbejde for at faa Produktionen øget, at faa Arbejdet i videst muligt Omfang i Gang og i godt System, og det er ganske urigtigt, som af det ærede Medlem antaget, at vi skulde være imod at opfordre Arbejderklassen til at arbejde. Tværtimod, vi ser, at det er det nødvendige Grundlag. Men naar det ærede Medlem har erklæret, at dette er det nødvendige Grundlag, skulde han drage den nødvendige Slutning deraf og give Arbejderne det, der tilkommer dem, naar det dog til syvende og sidst er paa deres Skuldre, det hele Samfund hviler. Men det gør det ærede Medlem ikke. Han har kun formående Ord tilovers for Arbejderne, medens han har et Skuldertræk at møde med,